

1

Richard Harding stapte stevig door. Zo stevig dat wie hem zag lopen wel moest denken dat hij ergens de pest over in had. En dat was ook zo. Het kon geen toeval zijn. Vanavond zou hij er induiken, maar nu moest hij eerst dwars door het hondenweer om de bus te halen.

Een straffe noordwester blies vanuit zee door de buitenhaven landinwaarts. Zoute regen beet in zijn lippen. Vanaf de andere kant smeten passerende auto's bakken water terug over het trottoir. Door de dikke druppels op zijn brillenglazen en het licht van de straatlantaarns zag hij alles in een driedubbel waas. Plotseling doemde iemand met een gevaarlijk zwaaiende paraplu op in zijn beperkte blikveld. Geschrokken stapte hij snel opzij, waarbij zijn schoen van de stoeprand gleeed. Bijna verzwikte hij zijn enkel in een plas. Het drabbige, met zand en straatvuil verzadigde water gutste net over de rand van zijn lederen Oxfordschoen. De zoom van zijn pantalon zoog het op. Jakkes! Ook dat nog, dacht Harding.

Met zijn linkerhand hield hij zijn attachékoffertje vast, terwijl hij met zijn rechterhand de kraag van zijn lange jas zo ver mogelijk omhoogtrok. Het verhinderde niet dat de regen langs zijn nek naar binnen droop. Hij was niet echt gekleed op het ruige najaarsweer. Waarom had hij geen paraplu bij zich? Waarom had hij zijn hoed niet meegenomen?

Het was niet ver, slechts een paar honderd meter over de Hellingweg naar de bushalte. Hij versnelde zijn pas. Voor geen goud wilde hij de bus missen. Dan stond hij nog langer buiten. Bovendien moest hij voor sluitingstijd bij zijn garage zijn, anders kreeg hij morgen dezelfde ellende opnieuw.

Vanochtend wilde zijn auto plotseling niet starten. Een vrijwel nieuwe Tesla. Belachelijk. Het was hem nog nooit gebeurd, behalve die keer, inmiddels jaren terug, bij strenge vorst toen hij nog met een benzineauto reed. Hij had de leasemaatschappij gebeld. De dealer zou later vanochtend de auto ophalen en zorgen voor vervangend vervoer. Daar was hij natuurlijk niet op blijven wachten, hij kon zijn tijd wel nuttiger besteden. Zijn vrouw had hem op weg naar haar werk bij het station afgezet en Harding was met de trein en de bus naar SEA-SEC in Scheveningen gegaan.

Door de extra reistijd was de kantoordag veel te kort geweest om de immense hoeveelheid aan taken en verantwoordelijkheden met zijn veel te kleine groep medewerkers volledig uit te voeren. Hij moest plannings aanpassen, de technische supervisie houden en met resultaten op de proppen komen om hun budget veilig te stellen. En juist die resultaten bleven achter. Dat zat hem al een poosje niet lekker.

De leasemaatschappij had 's middags gemaïld dat het probleem verholpen was en dat hij zijn auto uiterlijk tot zes uur kon ophalen bij de dealer. Nu haastte hij zich om daar op tijd te komen.

De bus stond al klaar op de draaiplaats, maar stom genoeg kon je daar niet instappen. Hij ging linksaf en kwam gelukkig in de relatieve beschutting van een paar blokvormige appartementengebouwen. Hij keek over zijn schouder of de bus al naderde en toen dat niet het geval bleek, keek hij snel op zijn horloge. Nog drie minuten. Nu was het zaak niet sneller te lopen dan nodig, want dan zou hij bij de bushalte, in het onbeschutte trekpat op de brug over het Afvoerkanaal, weer de volle laag van de regen krijgen. Razendsnel rekende hij uit dat hij met een gemiddelde van 3,9 kilometer per uur moest lopen om precies om 17.11 uur bij de bushalte te zijn. Zijn hele werkzame leven als geofysicus rekende hij in milliseconden en megahertzen. Het rekensommetje was natuurlijk belachelijk, want in zijn beleving was de busdienstregeling de overtreffende trap van onnauwkeurigheid, maar beroepsdeformatie is hardnekkig.

Met een veilige marge van acht seconden arriveerde Harding

bij de bushalte waar al een tiental mensen stond te wachten. Die konden natuurlijk niet rekenen, dacht Harding. Hij haalde zijn ov-chipkaart tevoorschijn terwijl de bus een kleine boeggolf over het asfalt spoelde en sissend voor de halte tot stilstand kwam.

Harding plofte neer op een van de stoelen dicht achter de chauffeur, zette zijn koffertje stevig vast tussen zijn benen en knoopte zijn jas ver genoeg open om een doekje uit zijn binnenzak te pakken waarmee hij zijn bril begon te poetsen. Wat hij daarna zag beviel hem maar matig. Zijn broekspijpen waren doorweekt en zijn schoenen zouden ze zelfs bij het Leger des Heils niet meer willen hebben. Maar dat was niet wat hem echt dwarszat.

Met een vermoeide blik stapte een donkerblonde vrouw van midden dertig uit het World Forum naar buiten. Een lok zwe-terig haar, losgekomen uit haar strakke staart, hing half voor haar gezicht. Ze droeg precies genoeg make-up om haar iets te bleke gezicht te camoufleren, maar zonder direct op te vallen. Ze was niet uitgesproken knap of lelijk. Niet dik of dun en met haar één meter achtenzestig van gemiddelde lengte. Ze droeg eenvoudige kleren uit een budgettextielsupermarkt en had een kleine nylon rugtas bij zich. Ze loste volledig op in haar omgeving. Volgens het paspoort en de ov-chipkaart die ze bij zich droeg, was het de Poolse Anna Nowak. Anna klopte, haar echte achternaam was Petrova. Met een smoes over haar werkvergunning had het uitzendbureau, een dekmantelbedrijf van de dienst, de papieren van Anna Nowak ingenomen. Nowak zat vandaag thuis, onwetend over wat haar dubbelganger vandaag van plan was.

Zodra ze de deur uit was stak ze haar paraplu op en ging naar links, richting de bushalte. Ze had nog geen twintig passen gedaan toen haar telefoon trilde. Met haar rechterhand haalde ze hem tevoorschijn, terwijl haar linkerhand worstelde met de paraplu die bijna door een gemene valwind werd weggerukt. Ze las het bericht van Joeri.

Voorste rij, links. Bij het raam.

Dat maakte het lastiger. Ze moest improviseren, maar dat kon ze.

Het was haar specialiteit. Al op de theateracademie wisselde Anna vloeiend van rol, improviseerde ze soepel als het scenario plotseling anders liep. Ze was dan ook niet verbaasd geweest toen ze benaderd werd voor deze droombaan. Ze speelde weliswaar zonder publiek, maar met de wereld als podium.

Er stonden al zeker vijftien mensen bij de bushalte. Wanneer Anna als eerste instapte en de voorste zitplaatsen bleken al gevuld, dan moest ze doorlopen naar achteren en werd de afstand te groot. Bovendien zou ze opvallen door zich als eerste naar binnen te werken terwijl ze als een van de laatsten kwam aanlopen. Ze besloot achter aan te sluiten en haar kans af te wachten. Het ging erom dat hij niets mocht merken, zich niets bijzonders kon herinneren. Ondertussen moest ze wel binnen een armlengte afstand van hem komen. Nog zeven haltes naar het Centraal Station. Ze moest geduld hebben.

Bij iedere volgende halte vulde de bus zich verder. Het was precies deze drukte waar Harding een hekel aan had. Optrekken, remmen, gesis van perslucht, gestommel van instappende passagiers, mensen die vlak naast je oor stonden te bellen of een irritant dreunende bas die door iemands oordopjes naar buiten tetterde. Het was onmogelijk om na te denken, terwijl juist nadenken hetgeen was wat hij nu moest. Het liefst zou hij zijn koffertje openmaken en zijn laptop pakken om verder te werken. Volstrekt uitgesloten, natuurlijk. Dat hij zijn laptop meegenomen had was al uitzonderlijk en in strijd met de veiligheidsvoorschriften, maar niemand zou de operationeel directeur van SEA-SEC erop aanspreken.

Harding sloot zijn ogen om zo veel mogelijk impulsen buiten te sluiten en dacht terug aan het werkoverleg met Rob van der Zande, dat hij kort voor zijn vertrek naar de bushalte gevoerd had.

‘Ergens klopt het niet, Rick,’ hoorde hij Rob zeggen.

Als Rob van der Zande dacht dat iets niet klopte, dan kon je er vergif op innemen dat hij gelijk had. De negenenveertigjarige ingenieur van TNO-Defensie vormde samen met Harding de seniorenploeg binnen de recent opgerichte hightech organisatie SEA-SEC. Het samenwerkingsverband van koninklijke marine,

kustwacht en enkele innovatieve bedrijven op het gebied van defensie, energie en telecommunicatie, was belast met de bewaking en beveiliging van de infrastructuur op de bodem van de Noordzee. Welbeschouwd een onmogelijke opgave.

De vaste kerngroep bestond uit slechts acht technici, inclusief zichzelf, en werd aangevuld met een handvol op projectbasis ingehuurd medewerkers. Het was aan Harding, zelf afkomstig van geofysisch onderzoeksbedrijf Fugro, om als hoofdingenieur en bureauchef te zorgen dat deze immense taak goed uitgevoerd werd. Als je bedacht hoeveel glasvezelkabels, stroomkabels en transportleidingen er in het Nederlandse deel van de Noordzee lagen en hoeveel productieplatformen en windmolenparken er stonden, dan zou een normaal mens de moed direct in de schoenen zinken. Maar Harding was bepaald niet normaal. Zijn probleemoplossend vermogen was ongekend. Hoe complexer het vraagstuk, hoe groter de uitdaging. Hij hield met een vogelvluchtperspectief overzicht op omvangrijke projecten en wist tegelijkertijd nog de kleinste fouten uit eindeloze reeksen programmeercode, netwerkplanningen en begrotingen te halen. Daarnaast had hij een omvangrijk netwerk opgebouwd, met voor elk probleem de juiste specialist.

‘Kun je aangeven wat er niet klopt?’ had hij aan Rob gevraagd.

‘Het algoritme levert iets anders op dan wat ik op basis van onze input verwacht had.’

Het was niet zozeer Robs antwoord, het was vooral de frons op zijn voorhoofd waarover Harding zich zorgen maakte.

Een lichte schok rukte hem uit zijn overpeinzingen. De bus was gestopt bij een volgende halte. World Forum, zag hij. De deuren sisten open, mensen stommelden naar binnen en checkten in met een luide ping. Zonder iets te zeggen plofte een vrouw op de stoel naast hem. Haar plotselinge nabijheid werkte verstikkend. Rustig nadenken was hier onbegonnen werk.

Anna Petrova vloekte inwendig. Ze was als laatste ingestapt en de stoel naast de man die vandaag haar doelwit was, bleek nog onbezet. Een lootje uit de loterij dacht ze. Totdat uitgerekend de vrouw die net voor haar, als één na laatste, instapte, prompt op de stoel ging zitten waar Anna het liefst gezeten had.

Pal naast de man wiens kleding ze vandaag moest injecteren. Waarmee, wist ze niet. Dat zeiden ze er nooit bij. Wat ze wel wist was dat ze zelf absoluut niet in aanraking moest komen met het spul, het niet op haar kleren mocht morsen en zodra ze de dosis van slechts een paar minieme druppels gespoten had, moest ze maken dat ze wegkwam. Als ze naast hem gezeten had, was het eenvoudig geweest. Nu was het lastiger. Ze wilde dicht bij hem in de buurt blijven en wachten tot hij uitstapte. Dan zou ze tegelijkertijd opstaan en zich zo manoeuvreren dat ze haar nylon rugzakje tegen zijn kleding kon duwen.

‘Wilt u zo ver mogelijk doorlopen naar achteren?’ riep de chauffeur door de intercom. Gelukkig niet tegen haar in het bijzonder, het gangpad stond behoorlijk vol en verder naar achteren was nog ruimte. Ze zette een paar passen en gleed op een stoel, drie rijen achter de man die er binnenkort niet meer zou zijn. Een gezaghebbende man bij een imperialistisch instituut en een bedreiging voor haar *Rodina*, het moederland. Of hij getrouwd was met een lieve vrouw? Kinderen had? Of misschien een hond had waar hij graag mee wandelde? Ze wilde het niet weten, het zou haar werk alleen maar moeilijker maken.

De bus trok op en Harding dacht weer aan het gesprek met Rob van der Zande. De uitkomst van een nieuw stuk software kon meevallen, of tegenvallen. Dat was op zich niet alarmerend. Kwestie van bijstellen. Kalibreren.

‘Dan passen we het programma toch weer aan?’ had hij voorgesteld.

‘Ik denk dat dat juist de oorzaak is, een aanpassing. Maar ik krijg mijn vinger er niet achter hoe dat gebeurd kan zijn.’

Het was duidelijk dat Rob zich niet direct over zijn collega’s wilde uitspreken, maar als de fout niet aan de zelflerende, AI gestuurde software lag, dan kon de fout alleen maar door een van de teamleden veroorzaakt zijn. En als hij Robs denkrimpels correct interpreteerde, dan ging het niet om een vergissing. Het bestuderen van de software moest wachten tot vanavond, wanneer hij vanuit zijn werkkamer kon inloggen op de beveiligde werkomgeving bij SEA-SEC.

Op dit moment, met zijn natte sokken in de schommelende bus,

probeerde hij na te gaan wie zich met de conversie van de data uit de interrogators had beziggehouden. Dat nadenken viel niet mee nu hij rilde in zijn doorweekte kleren. Als hij hard nadacht, kon hij misschien de kou buitensluiten. Ondanks zijn ellendige toestand probeerde hij te focussen. Wie hield zich bezig met de software? Dat was vrijwel iedereen in het team. Ze waren totaal met acht personen en hij kon zichzelf en Rob van der Zande direct schrappen als veroorzaker van de vermoedelijk moedwillige fout. Arno Beckers, de oud-commando, een verbindingsexpert en cryptograaf, kon hij ook uitsluiten. Beckers coördineerde de monitoring, het filteren en het doorgeven van binnenkomende signalen naar de partners. Hij was de enige die zich niet bezighield met het ontwikkelen van software. Bleven nog vijf personen over. Hij ging het rijtje af. Sabine Vogt, zijn adjunct en een briljante IT'er? Inga Sørensen, de Noorse energie-expert, gedetacheerd door het Noorse staatsbedrijf Equinor? Timo Ravensbergen, de jonge luitenant, een paar jaar afgestudeerd aan de Defensie Academie en afkomstig van het Cyber Security Commando? Markus Hoffmann, voorheen werkzaam bij Nord Stream? Of Jasmine Martis, de pas afgestudeerde Antilliaanse die met hem meegekomen was van Fugro?

De bus ging met flinke snelheid door een bocht. Harding werd opzij, tegen het raam gedrukt door de vrouw naast hem. Haar parfum deed hem denken aan dat van Inga Sørensen. Was het Sørensen die de fout in de software gemaakt had? De vraag moest wachten. Misschien lukte het vanavond. Ondertussen be kroop hem een misselijkmakende gedachte. Een van zijn medewerkers was niet loyaal. Harding kende zijn klassiekers. De zaak Abdul Qadir Khan, die in 1975 bij Urenco essentiële kennis voor het maken van een atoombom achterovergedrukt had en meenam naar Pakistan. En van recenter datum, de Russische en Chinese diefstal van bedrijfsgeheimen bij ASML, de producent van geavanceerde chipmachines. Techniek was controleerbaar. De zwakke schakel bleek altijd de factor mens. Tegelijkertijd voelde het ongepast om medewerkers te verdenken zonder dat hij eigenlijk wist waarvan. Eerst zijn auto ophalen en naar huis. Op dit moment kon hij de zaak niet oplossen.

Het geduld van Anna Petrova werd behoorlijk op de proef gesteld. Naarmate ze het Centraal Station naderden, vulde bij iedere halte het gangpad zich steeds verder, tot helemaal voor in de bus. Als de man plotseling door de voordeur uitstapte, dan zat ze opgesloten en zou ze hem missen. Bij iedere halte schoot haar hartslag omhoog. Ze stond volledig op scherp. En iedere keer zodra de deuren zich sloten en de man nog op zijn plek zat, haalde ze opgelucht adem.

De bus remde af voor de halte Centraal Station. Hier zou vrijwel iedereen uitstappen. Mensen kwamen overeind, ook de vrouw die naast Anna aan de raamkant zat. De vrouw gebaarde dat ze er graag uit wilde, terwijl het doelwit nog geen aanstalten maakte. Ze stond op om de vrouw te laten passeren en zakte terug op haar stoel. De deuren sprongen open. Passagiers stroomden naar buiten. Ze kon niet veel langer blijven zitten. De mensengolf van instappers in tegengestelde richting kwam al op gang. Pas op het laatste moment veerde de man op van zijn stoel. Alsof hij diep in gedachten was en de halte niet had opgemerkt. Hij bewoog zich richting de middelste deur, precies zoals ze verwacht had.

Snel kwam Anna overeind. Ze draaide het rugzakje zijdelings tegen de man. Kneep kort in de rechter schouderriem. Hield haar adem in. Klik. Het verborgen schakelaartje werkte. Juist op dat moment bukte hij. Frommelde aan zijn natte broekspijp. Ze vloekte inwendig. In plaats van op zijn dunne pantalon spatte de druppeltjes op zijn overjas. De kleding moest de werkzame stof opzuigen en verspreiden over de huid. Fracties ervan zouden het lichaam binnendringen. Een traag en nauwelijks te detecteren proces. Maar werkte het ook door zijn dikke overjas? Nog een keer drukken? Te laat. De afstand was al te groot.

Anna Petrova keek niet meer om en loste op in de mensen-massa. Ze had haar werk gedaan. De tijd deed de rest.

2

Uiterlijk viel er niets van Viktor Sofronovs gezicht af te lezen, maar zijn hart dreunde in zijn borstkas.

‘Nog vijf minuten!’ werd er geroepen vanaf het binnendek van de *Global Horizon*.

‘Vijf minuten,’ herhaalde Sofronov. Samen met een matroos en zijn eerste officier, Ivan Makarov, stond hij op de brug van de *Kronstadt*, de nieuwste onderzeeboot uit de Ladaklasse.

‘We zijn er klaar voor, Viktor Andreiovitch,’ zei Makarov.

Het was niet zonder reden dat de twee jaar jongere Ivan hem bij zijn patroniem noemde. Ze kenden elkaar al sinds hun jeugd in Sint-Petersburg. Ivan was hem gevolgd naar de Kuznetsov-marine-academie en had dezelfde stappen doorlopen bij de onderzeevloot. Dat zijn vroegere jeugdvriend nu als eerste officier naast hem stond, was een wonderlijk toeval.

Misschien wel als enige aan boord, kende Ivan de tragedie van Viktors jeugd. Spreken over ongelukken is funest voor het moreel van de bemanning en was dan ook ten strengste verboden. Ook met Ivan had hij er nooit over gesproken, maar door Viktors patroniem te gebruiken liet zijn vriend subtiel doorschemeren dat hij besepte wat Viktor op dit moment doormaakte. Het was inderdaad de reden dat juist nu zijn hart zwaarder klopte dan hij ooit had gevoeld. En nu was het aan hem om deze missie tot een goed einde te brengen. Om te bewijzen dat hij beter was dan zijn vader. Dat hij terug zou keren bij zijn geliefde vrouw Anastasia en hun dochtertjes Elena en Daria. Voor zijn vertrek had hij de twee meisjes nog opgetild en tegen zich aan gedrukt. Veel langer dan anders. En stuk voor stuk. Tegelijkertijd lukte al niet meer, zo hard waren ze gegroeid.

‘Daal maar vast af. Ik kom zo,’ zei Viktor.

Ivan stapte op de stalen ladder om af te dalen naar de zeven meter lager gelegen commandocentrale.

Viktor haalde diep adem. Het zou een bijzondere missie worden. Bij zijn weten was alleen deze start al een unicum. Vanaf de brug keek hij uit over de tweeënzeventig meter lange onderzeeboot, zonder ook maar een meter open zee te zien. Rondom de *Kronstadt* stond een muur van stalen zeecontainers. Alleen onder de kiel golfde zeewater. De onderzeeboot zelf hing nog stevig in het stalen frame, waarmee het in de moonpool in het ruim van de *Global Horizon* gehesen was. Het was een kunststukje van *maskirovka*.

De *Global Horizon*, een onopvallend containerschip uit de Panamax-klasse, voer onder Panamese vlag. Het was bijna driehonderd meter lang en de zeecontainers stonden hoog opgestapeld aan dek. Het schip maakte deel uit van de schaduwvloot van het Kremlin en voer van overal naar nergens, ogenschijnlijk als een aftands, maar verder normaal containerschip.

Binnen in het schip was een van onderaf bereikbare opening gemaakt, waar de *Kronstadt* met precies een meter speling rondom inpaste. Aan de onderzijde was dit dok afgesloten door hydraulische kleppen, zodat ook daar niets ongewoons te zien was.

Nu de kleppen geopend waren, rook Viktor het zeewater. Het klotste flink in het binnendok van de *Global Horizon*, want de stormachtige wind joeg metershoge golven door het Skagerak. Straks, als ze eenmaal ondergedoken waren, zou er in de *Kronstadt* geen deining meer te voelen zijn.

Graag had hij nog een minuut voor zichzelf gehad, om aan zijn gezin te denken. Om nog een blik op de horizon te richten, waarvan je als onderzeebootman nooit wist wanneer je die terugzag. Daar was nu geen tijd meer voor. Bovendien zag hij nergens de horizon, alleen de rondom de *Kronstadt* opgestapelde containers. Op het dek van het dok, in een uitsparing tussen de containers, stonden de mannen bij het bedieningspaneel van de hijsinstallatie te wachten op zijn teken.

Viktor salueerde naar ze ten afscheid.

‘Afdalen. Sluit het luik,’ commandeerde hij de matroos en stapte op de stalen ladder. De matroos kwam achter hem aan en zette de knevelsluitingen van het luik vast.

Hoe ze hier gekomen waren, was al een kunststuk op zich. De *Kronstadt* was na de inbedrijfstelling zogenaamd overgedragen aan de Baltische vloot. Vanuit de onderzeeboothaven Olenya Guba bij Moermansk voeren ze naar Sint-Petersburg. Sofronov had een halfjaar met zijn bemanning in de Finse Golf en de Oostzee geoefend, om hen klaar te stomen voor de komende missie. Toen de *Global Horizon* vorige week Sint-Petersburg aandeed was de *Kronstadt* eronder gekropen en in het interne droogdok gehesen. Terwijl iedereen, van Washington tot Vladivostok en zelfs zijn vrouw Anastasia, ervan uitging dat de *Kronstadt* in de Oostzee opereerde, was ze door de *Global Horizon* onzichtbaar naar de Noordzee getransporteerd. De missie was slechts bekend bij de marinetop en de buitenlandse veiligheidsdienst GROE. Vrijwel niemand wist dat ze zo losgelaten werden in het diepe water ten zuiden van Noorwegen.

‘Luik gesloten,’ meldde de matroos boven hem.

Sofronov stapte de ladder af en stond midden in de commandocentrale. De ruimte was volgepakt met bedieningspanelen, elektronische apparatuur voor navigatie, communicatie en oorlogsvoering. Alles zo modern als een onderzeebootcommandant zich kon wensen. De bouwers bij de Admiraliteitswerf in Sint-Petersburg hadden een klein wonder verricht met dit schip. De oorspronkelijk als diesel-elektrisch ontwikkelde Ladaklasse was voor de *Kronstadt* omgebouwd naar oov, oppervlakte-onafhankelijke voortstuwing. Het systeem werkte op het uiterst explosieve waterstofperoxide en zuurstof. Het werd meegevoerd in hoge drukcilinders onder in de buik van de boot. De toch al fluisterstille onderzeeboot hoefde hierdoor niet naar de periscopodiepte om met zijn snorkel lucht aan te zuigen voor de dieselgenerator. Dit snuiveren was altijd het moment met de grootste kans op ontdekking en door de oov was de *Kronstadt* vrijwel niet te detecteren. Sofronov prees zich gelukkig met alle nieuwe techniek aan boord. Hij kon alleen maar trots zijn dat de marine deze onderzeeboot aan hem toevertrouwde. Alle posten om hem heen waren bemand. Ivan Makarov stond met de navigatieofficier bij de kaartentafel, matrozen stonden bij de bediening van de duik- en richtingsroeren. Luitenant Raskin zat met een korporaal in de half afgescheiden sonarhoek.